Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Passio sancti Mennae martyris mense nov. die undecimo

urn:nbn:de:bsz:31-65346

Visual Library

horę huius .viii. diei, ut accipiam partem cum
suis martiribus in saluatore xpo. in resurrectione
& uitam aeternam. animę corporisq; in incor
ruptione sps sci. in quibus suscipiar in conspectu
tuo hodie sacrifitium pingue acceptabilemq;
quem ad modum preparasti & permanifestasti
& certum me fecisti sine mendatio. Tu enim
es uerus ds. idoq; laudo te p dnm nrm ihm
xpm. dilectum puerum tuum. rogans ac dep
cans. Da dne & his qui mecum detenti sunt
ad hanc peruenire palmam. & intuens ocu
lis suis. uidit in turba stantem & lacrimantem
cleonicum qui cum eo adductus fuerat tyro &
ad eum clamans dixit. Cleonice ex pectore festi
na ora sequi me. In uita enim hac corruptibili
non nos dereliquimus alter utrum. & in uita
celesti ne nos separemur ab inuicem. Exple
to sermone orauit dicens. Dne ihu xpe me
diator di & hominum. qui me dignum & habuis
ti. ut uincam hoc certamen. Gratias ago.
& conlaudo & glorifico nomen patris & filii
& sps sci in scla sclorum. amen. & cum
finisset orationem. ministri diabuli succen
derunt ignem. Magnum autem flamma
micante miraculum uidimus quibus datum
est uidere. qui & reseruati sumus. ut adnuntie
mus ceteris ea que facta sunt. flamma enim
in specie camerę facta est tamquam uelum na
uis a uento repletum. & circum uallauit cor
pus beati martyris. & erat non quasi corpus
ardens. sed quasi panis qui coquitur. sco enim
spu super ueniente. sine afflictione erat bea
tus martir in medio flammę. laudans & glo
rificans dm. reddidit xpo spm. v. idus novemb
adsumptum in celos. Odore uero suauissimo.
repleti sumus omnes. facta est autem uox ad eum
de celis dicens. Ueni dilecte meus theodore. intra
in gaudium dni tui. quia fideliter certaminis
tui cursum consummasti. Hec omnia circum
adstantes uidimus & audiuimus. sed & celos ap
tos super eum uidimus. Quedam autem mulier

Scs theodorus.
Brinca ppositus.
Scs cleonicus.
[illegible]
Eusebia matrona.
Cronides tribu
narius.

nomine eusebia nobili genere ueniens. petiit corpus
sci martyris theodori. & uino unguentisq; preciosis
condens scm corpus eius. cum sindone munda inuol
uens posuit in loculum. & transtulit eum in posses
sionem suam. que distat a ciuitate amasię. uia uni
us diei. in locum qui appellatur euchaita. quam
possessionem cogitauit ecclesiam facere. fecit
autem ibi domum perfectum & sci ficatum. & e
rat illi celebrans cottidie commemorationem
beati martyris theodori. In quo loco multi per
eum mundantur ab spiritibus inmundis. & ua
riis infirmitatibus liberantur. usq; in presentem
diem. ad laudem & gloriam patris & filii & sps
sci. qui uiuit & regnat nunc & semper & in se
cula seculorum. amen.

Explicit passio sci theodori martyris.

xxi

INCIPIT. PASSIO. BEATI. MENNAE. MARTYRIS. MENSI. NOVEMBR. DIE. UNDECIMO.

Anno secundo imperii sui diocletianus au
gustus ad obseruanda per prouintias
uniuersas sua precepta destinauit.
quibus ita dicebat. Quo deorum
beneficia in bello & de uictis tropheum sumsimus.
uniuersos duximus admonendos. ut omnes homi
nes utriusq; sexus uel religionis cuncti fascibus
sublimati. uel clerici ecclesiarum renunciantes
religionibus propriis. deorum. id est apollinis
dianę & minerue sacrifitiis accingantur. quod si
quisquam omnium nostra imperia uel tantum no
mina crediderit non colenda. sacrilegii reus
iudicii nri pena plectentur. & dum precepta
pariter & omnia loca mandassent & peruenis
sent in ciuitatem cotium. longe a metropoli
frigie. ubi militabat beatus mennas. opulit se
presidi pyrro. Tunc adclamatum est. Omnes
quidem residentes. uel qui in quocumq; loco sunt
preceptis obaudientes. ad deorum sacrifitia apol
linis dianę & minerue celebranda conueniant.
Dumq; plerique concurrerent. uidens beatus uir di

mennas sup stitionem erroris conualescere / homo
qui pro xpi uinctus tenebatur amore. eiusdem
quippe miles futurus / deseruit ordinem mili
tie quem inter com militones agebat beatus mennas.
sicut stella fragrantib radiis circum positarum
sibimet stellarum lumen obtundit. , Unde abiens
heremi se habitaculo collocauit. quo dum posi
tus indi doctrina . in hymnis & uigiliis p durat &.
Post aliquod tempus . uocatus est ad gratiam dni
nri ihu xpi . , Cumq. fuisset dies festus quo cele
braretur natalis imperatoris in ciuitate / qua ex
fugerat
diuerterat. descendens de heremo ad eandem
urbem . Se intrepidus properauit . & uidens
multitudinem ad theatrum . repletus spu sco dix
it , Ecce tempus glorificandi nomen tuum
dne . & ingressus theatrum sedente iudice pal
labat dicens . , Dne ds meus respice in me . ne de
relinquas me . quo inuentus sum non querenti
bus me . palam apparui propter nomen tuum
in medio inimicorum tuorum . , Hic uoci
ferante factum est silentium . surgentesq. omis
in
intuebantur eum . ad
d
mirantes fiduciam eius . ,
Erat autem ipse uestitus sicut heremita . ,
Tunc preses dixit . , Quis est hic . Cui respondit s
beatus mennas ait . , Cur requiris quis sim .
Ego sum seruus dni mei ihu xpi factoris caeli
& terrae . cui etiam constitit omnia que in eis
sunt . , Audiens hec preses / interrogauit eu
dicens . Hic natus es an de aliis regionibus adue
nisti . Respondit quidam de offitio . & dixit
pyrro presidi . , Uidimus hunc quinq. annis
militare sub ermino tribuno . In numero qui dici
tur dulco . , preses dixit . Dic mihi miles es . si
cut offitium asserit . Tunc beatus mennas
respondit dicens . , Militaui quidem regno huic
temporali . sed uidens impiorum precepta dis
cessi de milicia hac & milito nunc regi aeterno dno
meo ihu xpo . , preses dixit . , quamobrem disces
sisti de milicia tua . Beatus mennas dixit . , Prop
ter xpi amorem heremum petii ut persisterem
in seruitio dni mei . & non communicarem religio

ni uestre que sine do est . , Tunc preses ergastulum
eum subire precepit . quo ausus est iniuriam ei face
re . & instante festiuitate non licebat eum audi
ri . sequenti autem die publice residente cogni
tione iussit
sibi preses beatum mennem de carcere produci .
presentari . , Cumq. fuisset adductus adiutor
commentariensium . dixit ad beatum mennam
Ecce nunc examinandus assistis . , preses autem
dixit adiutori . , Require ab eo cur reliquerit mi
litium suum . aut unde fuerit . uel unde sit reuersu
rus . , Respondit beatus mennas dicens . , Ego egip
tius sum . etiam pridem dixi . quia propter dilec
tionem dni mei ihu xpi . reliqui militiam istam
que soluitur . , Nam regnum dni manet incorrup
tum in secla . & uolui cum feris heremum habitare .
quam in medio urm perire . , fere eni dm cognoue
runt & honorauerunt / Uos autem demonia ad
oratis . creatorem enim uestrum impie abnegatis .
discessi itaq. ne uestro interessem errori . Quia
scriptum est . , Ne perdas cum impiis animam meam
& cum uiris sanguinum uitam meam . , Dicit ei
preses . sacrifica diis . ut euadas omnia que tibi
preparata sunt tormenta / pro eo quod contem
nis principum iussa . & deseruisti militiam tua
confitendo te esse xpianum . , Itaq. consule
tibi & sacrifica diis . & recipias militiam tuam .
& honores alios consequeris . , beatus mennas
dixit . , Ego oro dnm meum ihm xpm . regem
omnium seculorum . ut ipsi placeam . & ab eo ho
norem accipiam . quatenus scam eius ciuitate
ingrediar . Uestros aut honores . uobiscum peri
turos omitto . , Tunc preses uidens constantiam
eius . dixit ministris . Tendite eum in stipitem .
& cedite neruis taurinis . dicentes ei . Quo militan
ti precepta imperatoris . renuere non licet .
Beatus mennas dixit . , Magnum mihi est pdno
meo ihu xpo . quem adeunt mihi pro nomine eius
pati . uobis autem gehenna parabitur . Mi
nistris uero diaboli . grandi eum uirtute cedentib .
repleta est in circuitu eius sanguine terra . Ad
aut
stans pigasius princeps dixit sco martiri . homo .

ſacrifica diis ante quam carnes tue defluant tormen
tis que tibi parantur. Beatus mennas dixit. Non
me terrent mine tue quas dicis. habeo enim auxiliato
rem meum ihm xpm. ſicut ſcriptum eſt. Dns mi
hi adiutor eſt non timebo quid faciat mihi homo. In
uentor tenebrarum. ſacrilegii perſuaſor. quia
preſidi tuo non adquieui. ampliora tormenta
promittis. Dixi tibi dixi. dnm habeo adiutorem die
bus ac noctibus. in cuius nomine confido. & tormen
ta que ſubiungis mihi breſtingerium conuer
tuntur. que uos eruciabunt cum principibus
ueſtris in die iudicii. Quo cogiſtis ſeruum
eius deſiſtere a do meo & ſacrificare idolis ueſtris.
Preſes dixit miniſtris. Nec adhuc potuimus
uincere duritiam illius. At uero beatus mar
tyr xpi mennas appenſus in ligno dixit.
Perſpicuus que apud me par uetiri. arbitraris
me preſes a propoſito meo reuocari. aut neſcis
quia milites imperatoris mei mihi adſtantes
cuſtodiunt me. & confortant quo uſq; coronã
accipiam a dño meo ihu xpo. Preſes dixit mi
niſtris. Trucidate eum dicentes illi. Cum hos
imperatores habeas. cur fateris te alterum impe
ratorem habere. Beatus mennas dixit.
Miſer es & delectus. quia neſcis dnm celi & terre.
& blaſphemas eum qui hominem fecit. & dedit
illi gratiam credendi in filio ſuo dño meo ihu xpo. Pre
ſes dixit. Quis eſt iſte magnus rex quem dicis. qui
ipſe omnia fecerit. & dominatur omni mundo.
beatus mennas dixit. Dns noſter ihs xps filius
di uiui. ipſe eſt auctor omnium & creator. ipſi ce
leſtia & terreſtria ſubiecta ſunt. Preſes dixit ad eu.
Neſcis quia imperatores nri indignantur de iſto
homine qui dicitur xps. Ideoq; confidenter hec
ipſos preceperunt ſubire tormenta. & tu ab hoc ho
mine non recedis. beatus mennas dixit. Imperato
res uri inſaniunt propter nomen dni mei. ſed ego oro
illum ut mihi propitius ſit. & eripiat a concilio malig
nantium animam meam. Preſes dixit. & ſi ſcis prorſus
quia hec paſſurus eris. Beatus mennas dixit. Scit
quia omnia ipſe conſtituit. & ſolus ipſe archana

preuidet & futura cognoſcit. qui dedit nobis in manda
tis eius docens. ut unuſquiſq; nrm animam ſuam pro
nomine eius ponat dicens. Qui odit animam ſuam
propter me. in uitam aeternam cuſtodit eam.
Preſes dixit ad eum. ſacrifica diis immortalibus
ne te faciam incendi. Beatus mennas dixit. Iam
tibi dixi. quia regi celorum milito. & quidem tu
corpus meum in poteſtate habes. ſed dns omnium
& dns dominorum. & rex regum ipſe dominabitur
anime mee. Qui corpus quod tu corrumpis mihi
ipſum integrum reſtituet in uita aeterna.
Preſes dixit ad eum. Permitto te biduo uel tri
duo ut tecum cogites. & diſcedas ab hac inſania.
Beatus mennas dixit. Iam cogitaui antequam
uenirem ad te. & uoluntas mea hec eſt. ut regem meũ
aeternum non derelinquam. ſcito ergo quia
apud me iam triduo quod dixiſti tractatum eſt.
& alium ſermonem a me non audis. niſi hunc xpi
anus ſum & idolis tuis non ſacrifico. Tunc pre
ſes iratus iuſſit fieri ſpinas ferreas. & precepit
ligare ſcm martyrem mennam. & ſic ſuper eaſdem
trahi. Cumq; hoc factum fuiſſet. beatus mennas
dixit preſidi. Etiam ſi maiora horum tormenta
& qui ſunt que hine & exercere uideris. impiiſſime.
ego uerum dnm meum non negabo. ſed neq; ſacri
ficabo idolis tuis. Tunc preſes iuſſit eum contra
humeros eius cedi duriſſime dicens ei. Conſule
tibi propter tormenta que preparata ſunt tibi.
Beatus mennas dixit. Scriptum eſt quis nos ſepara
bit a caritate xpi. tribulatio. an anguſtia. an p
ſecutio. an fames. an nuditas. an periculum.
an gladius. Sicut ergo quia me credente in dnm
meum uiuum & in filium eius unigenitum dnm
ihm xpm. nulla me poſſunt diuidere ab amore
creatoris mei. Tunc impiiſſimus preſes pyrrus
iuſſit deferri cilicia & cum ipſis fricari plagas
quas diuerſa tormenta afflixerant. Beatus
autem martyr xpi mennas dicebat. Non ſentio
tormenta que mihi infers. quia dns meus ihs
xps adiuuat credentem in eum. Preſes dixit
ad eum. Ergo non ſentis tormenta que pateris.

beatus autem mennas dixit; In ueritate dico quia
non sentio penitus tormenta tua. domino meo me
adiuuante, & enim omnibus timentibus eum
adest xps & conroborat quousque coronetur. pres
tans ei refrigerium in tormentum. & refou& cor
pora & animas eorum. Tunc iussit preses
afferri lampades ardentes. & subponi corpori
eius dicens. Uel sic forsitan duritiam eius seda
mus. Allato autem igne & subposito ei perdu
ras fere horas. nullum uerbum ad presidem dixit.
sed tantum clamabat ad dominum dicens. Xpe esto ad
iuuamen. Dicit ad eum preses; Non sentis ignem?
beatus mennas dixit. Dominus meus me confortat.
pro cuius nomine hec patior. & haec tormenta
tua non metuo. sicut scriptum est. Nolite timere
eos qui occidunt corpus. animam autem non pos
sunt occidere. sed potius eum timete. qui corpus
& animam potest mittere in gehennam; Di
cit ei preses. homo militaris. Unde nosti scrip
turas clericus? beatus mennas dixit; Dominus meus
ihs xps docuit nos dicens. Cum ducti fueritis ad re
ges & presides. nolite cogitare quomodo aut quid
loquamini. dabitur enim uobis in illa hora quid
dicatis. Non enim uos estis qui loquimini. sed
sps patris uestri qui loquitur in uobis. Tunc impius
simus preses. iussit ministris dicens. Cedite uul
tum eius. beatus autem martir contentus omnia
perdurabat. Tunc heliodorus curiosus ait. Do
mine preses audi consilium meum. quo genus xpi
anorum preceptis principum obedire contem
nit. & libenter magis hab& mori quam uiuere.
da illi sententiam & amplius noli laborare. sed
puniri eum iube. ut militem tuum numerum
deserentem. Iterum autem preses dixit ad bea
tum martyrem mennam; Iam sacrifica diis
inmortalibus & dirigam te cum honore ad
numerum tuum. & scribam de te bene tribuno
tuo. Beatus autem mennas respondit ei dicens;
Honor uester periturus est. Ego autem studeo
ut honorem & militiam in celis accipiam. sicut
scriptum est. nostra autem militia in celis est.
Ista autem corruptibilis non est accepta apud deum.
fides autem & confessio ihu xpi domini nostri. lux est
sca & uita eterna. & permanentes in se dominus constituit
heredes in regno suo celesti in secula. Tunc uidens
impiissimus preses pyrrus constantiam eius
statuit dare sententiam ei. ubi ita scriptus est.
Mennam xpianum militem. quo inuictissimorum
imperatorum nostrorum preceptis obedire &
inmortalibus diis sacrificare contempsit. ad ex
emplum seruande discipline ceteris. iubemus
capitalem sententiam subire. Tunc scs mennas
gratias agens domino ihu xpo quod aduenisse& ei
tempus ut coronam martyrii acciper&. Cun
ti autem eo cum gaudio & exultatione. omnis plebs
post eius uestigia sequebatur admirans forti
tudinem animi eius. Ipse autem resplendente gra
tia domini uultu fulgebat. & letus presumens ani
mo ambulabat quasi pergens ad epulas. & in
spu sco canebat dicens; Magna est gloria tua
domine in seruis tuis quos ad te uocare dignatus es.
Pro omnibus autem qui sequebantur eum orabat
& commendabat domino dicens. Ad esto domine his ser
uis tuis & ne deseras eos usque in finem. ut glorificent
nomen tuum in secula seculorum. Accelerabat
quippe gressum. iam prope uictoriam coronan
dus. & extendens manus suas ad celum dixit.
Gratias tibi ago domine ihu xpe quia consolata est me
uirtus tua. & non permisisti perire animam
meam. sed donasti mihi gratiam nominis tui.
Confirma nunc domine quod operatus es in me. ut confun
dantur aduersantes audita. & respiciens ad popu
lum dixit; Fratres audite me. honorate deum & time
te eum & toto corde uestro. quo memor est deus ti
mentibus se atque eum. & erunt de hoc seculo. & postea
quam exierint occurrunt eis angeli domini & deducunt eos
ad ciuitatem illam scam hierusalem. in qua regnant in
perpetuum. Cumque hec uerba complesse& dixit tur
bis. Cum decollatus fuero tollentes corpus meum
in camelo inponite. & dimittite eum. ita ut nullus
precedat. & tunc uidebitis gratiam domini nostri ihu xpi.
quomodo deducit eum ad locum ubi dignatus fuerit.

cor

requiescere seruum suum., In loco autem
in quo decubuerit corpus meum tradite sepul
ture. Cumq; loquendi finem fecisset.
flectens genua pariuit ceruicem. & decolla
tus est in sempiternam fidem
& accepit coronam inter agmina angelo(rum)
ac martyrum. & sic introiuit in conspec
tu d(omi)ni n(ostr)i ih(s)u xp(ist)i sub die ... id(us)
nouembris., Cum ergo defunctus fuisset
& omnis ... triumphum fidei eius
meruisset. Inuoluentes xp(ist)iani corpus
eius uestibus pretiosis inposuerunt came
lo. & dimiserunt eum sicut ipse prece
perat., Camelus autem ambulabat
per noctem precedente angelo d(omi)ni & in
loco quo d(eu)s uoluit decubuit., Qui aut(em)
sequebantur eum tollentes cor
pus eius ibidem posuerunt., Postea
uero dignam meritis eius basilicam condi
derunt. In qua multus uir(tutes) operat(ur)
d(eu)s ad laudem & gloriam nominis sui usq;
in presentem diem. Cui est honor & gloria
cum d(e)o patre in unitate sp(iritu)s s(an)c(t)i per in
mortalia secula seculorum. amen.
Explicit passio s(an)c(t)i ...

INCIPIT PASSIO SC(A)E BARBARAE VIRGINIS MENSE DECEMBRIO DIE QUARTO.

XXII

Temporibus imperatoris maximiani
erat quidam satrap(e)s nomine dioscorus
diues ualde. paganus uero existens & co
lens idola., Hic habuit filiam unicam nomine
barbaram, fecit autem pater eius turrem subli
mem. ibiq; reclusit eam. Ita ut non uide
retur ab hominibus propter eminentem
pulcritudinem eius. Locuti sunt uero
quidam de optimatibus patri eius de ea. ut
... eam sibi acciperet., Ipse uero acce
dens intra turrem persuadebat ei dicens,
filia mea quidam de potentibus com memo
rati sunt me de te. ut acciperent in coniugio.
quid ergo (sentis) de hoc. Ista uero intuita eum
ita dixit., Ne cogas me de hoc agere pater.,
2 Ipse uero ipse recessit ab ea. & descendens per
manebat in eo quod condebatur ab eo lauacro,
Instituerat (enim) multitudine artificum quatenus
hoc cito perficeretur., Instituens uero quomo
do debuit fieri. tribuens singulis proprium
mercedem in integro. profectus est in regionem
longinquam. faciens ibidem tempus non
modicum. Descendens uero famula d(e)i bar
bara decurrit uidere opus quod factum est.
& uidit contra septentrionem duas solummo
do fenestras superadstantes & dixit artificib(us),
quare duas fenestras instituistis. dicunt ei,
pater tuus sic nobis disposuit., Dicit eis beata
barbara, facite & instituite mihi & aliam una(m)
fenestram, Ipsi uero dicunt ei., Timemus
domina ne quando indignabitur pater tuus
aduersum nos & non possumus portare eum.
3 Dicit eis famula d(e)i barbara., Quod dico uobis
facite, Ego de hoc adquiescere faciam patrem
meum., Ipsi uero adquieuerunt. ut aliam
fenestram facerent. sicut constituit eis.
Perambulans uero in querelosa & inma
culata barbara in natatoria. & abiens
contra orientem instituit in marmoribus
digito eius pretiose crucis figuram
usq; in hodiernum diem ad conpunc
tionem intuentium. Ingressa uero
in eam absidam in qua ingrediebatur s(an)c(t)a fic
ta aqua facta est figura pretiosi eius pedis.
in qua omnes in sanationes & salutes eorum
mensuram accipiuntur. & preconem d(e)i
precursorem seu baptistam iohannem. hoc
lauacro similabitur fontis siloe. in qua qui
a natiuitate cecus lauans respexit., In hoc
enim lauacro. s(an)c(t)a eius uertex suscepit s(an)c(tu)m
baptisma. & hoc lauacrum similabitur
probatica natatoria. in qua paraliticus uerbo
curatus est, Hec est natatoria fons incorrup